TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. gruodžio 15 d.*

Byloje C-387/05

dėl 2005 m. spalio 21 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama G. Wilms, L. Visaggio ir C. Cattabriga, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Italijos Respubliką, atstovaujamą I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* G. De Bellis, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: italų.

palaikomą

Danijos Karalystės, atstovaujamos J. Bering Liisberg,

Graikijos Respublikos, atstovaujamos E.-M. Mamona, A. Samoni-Rantou ir K. Boskovits, nurodžiusios adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

Portugalijos Respublikos, atstovaujamos C. Guerra Santos, L. Inez Fernandes ir J. Gomes,

Suomijos Respublikos, atstovaujamos A. Guimaraes-Purokoski,

įstojusių į bylą šalių,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits ir C. Toader, teisėjai C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (pranešėjas), M. Ilešič, J. Malenovský ir U. Lõhmus,

generalinis advokatas D. Ruiz-Jarabo Colomer,
posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. lapkričio 25 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2009 m. vasario 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad vienašališkai atleidusi nuo muitų civilinės ir karinės paskirties įrangos importą ir atsisakiusi apskaičiuoti ir perduoti atleidus nuo muitų nesurinktus nuosavus išteklius bei delspinigius už Komisijai per nustatytus terminus neperduotus šiuos nuosavus išteklius, Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų pagal, pirma, EB 26 straipsnį, 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307; toliau – Bendrijos muitinės kodeksas), 20 straipsnį ir atitinkamai kylančių pagal Bendrąjį muitų tarifą ir, antra, pagal 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89, įgyvendinančio Sprendimą 88/376/EEB (Euratomas) dėl Bendrijos nuosavų išteklių sistemos (OL L 155, p. 1), iš dalies pakeisto 1996 m. liepos 8 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1355/96 (OL L 175, p. 3; toliau – Reglamentas Nr. 1552/89), 2, 9, 10 straipsnius ir 17 straipsnio 1 dalį ir pagal tuos pačius 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinančio Sprendimą 94/728/EB (Euratomas) dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 130, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 169), straipsnius.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

2 1988 m. birželio 24 d. Tarybos sprendimo 88/376/EEB (Euratomas) dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 185, p. 24; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 176) ir 1994 m. spalio 31 d. Tarybos sprendimo 94/728/EB (Euratomas) dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 293, p. 9) 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Į Bendrijų biudžetą įtraukiamus nuosavus išteklius sudaro toliau išvardytos gaunamos pajamos:

<…>

b) Bendruose muitų tarifuose nurodyti muitai ir kiti muitai, kuriuos nustato arba turi nustatyti Bendrijų institucijos prekybai su valstybėmis ne narėmis, bei muito mokesčiai už produktus, kuriems taikoma Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutartis;

<…>“

3 Bendrijos muitinės kodekso 20 straipsnyje nustatyta:

„1. Skolos muitinei atsiradimo atveju teisiškai privalomi sumokėti muitai apskaičiuojami remiantis Europos Bendrijų muitų tarifu.

<…>

3. Europos Bendrijų muitų tarifą sudaro:

a) Kombinuotoji prekių nomenklatūra;

<…>

c) privalomųjų mokėjimų, paprastai taikomų Kombinuotojoje prekių nomenklatūroje nurodytoms prekėms, normos ir kiti rodikliai, susiję su:

— muitais

<…>

d) lengvatinių tarifų priemonės, nustatytos susitarimais, kuriuos Bendrija yra sudariusi su tam tikromis šalimis arba šalių grupėmis ir kuriose joms suteikta teisė naudotis lengvatiniu tarifų režimu;

e) lengvatinių tarifų priemonės, kurias Bendrija vienašališkai taiko tam tikroms šalims, šalių grupėms arba teritorijoms;

f) autonominės suspendavimo priemonės, kuriomis sumažinami tam tikroms prekėms nustatyti importo muitai arba nuo jų atleidžiama;

g) kitos tarifų priemonės, nustatytos kitų Bendrijos teisės aktų.

<…>“

4 Bendrijos muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Kiekvieną importo muito arba eksporto muito sumą, sudarančią skolą muitinei (toliau – „muito suma“), muitinė apskaičiuoja tuojau pat, kai gauna reikiamus duomenis, ir įregistruoja ją apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (įtraukimas į apskaitą).

<…>“

5 Bendrijos nuosavų išteklių perdavimo Komisijai srityje Europos Sąjungos Taryba priėmė Reglamentą Nr. 1552/89, taikytiną šioje byloje aptariamu laikotarpiu iki 2000 m. gegužės 30 dienos. Šis reglamentas nuo 2000 m. gegužės 31 d. buvo pakeistas Reglamentu Nr. 1150/2000, kuriuo kodifikuotas Reglamentas Nr. 1552/89, nepakeičiant jo turinio.

6 Reglamento Nr. 1552/89 2 straipsnyje numatyta:

„1. Pagal šį reglamentą Bendrijai priklausanti nuosavų išteklių, nurodytų Sprendimo 88/376/EEB (Euratomas) 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, suma nustatoma iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos minėtų sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo sąlygos.

1a. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma nustatoma muitinės taisyklėse nurodytą įskaitymo dieną.

<…>“ (Neoficialus vertimas)

7 Šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„10 straipsnyje nustatyta tvarka kiekviena valstybė narė nuosavus išteklius sumoka į sąskaitą, Komisijos vardu atidarytą Ižde arba savo paskirtoje įstaigoje.

Ši sąskaita tvarkoma nemokamai.“ (Neoficialus vertimas)

8 Pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalį:

„Pagal Sprendimo 88/376/EEB (Euratomas) 2 straipsnio 3 dalį išskaičius 10 % surinkimo išlaidų, nuosavi ištekliai, nurodyti minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose, įtraukiami į Bendrijų biudžetą ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį pagal šio reglamento 2 straipsnį buvo nustatyta priklausanti mokėti suma, dienos.

<…>“ (Neoficialus vertimas)

9 Reglamento Nr. 1552/89 17 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„1. Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, užtikrinančių sumos, atitinkančios 2 straipsnyje nustatytas priklausančias mokėti sumas, perdavimą Komisijai pagal šį reglamentą.“ (Neoficialus vertimas)

10 Pagal Reglamento Nr. 1150/2000 22 straipsnį:

„Šiuo reglamentu panaikinamas Reglamentas (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89.

Nuorodos į minėtą reglamentą aiškinamos kaip nuorodos į šį reglamentą ir turėtų būti skaitomos, atsižvelgiant į priedo A dalyje pateiktą koreliacijos lentelę.“

11 Taigi neatsižvelgiant į tai, kad Reglamentuose Nr. 1552/89 ir Nr. 1150/2000, be kita ko, daroma nuoroda atitinkamai į Sprendimą 88/376 ir Sprendimą 94/728, šių dviejų reglamentų 2 ir 9–11 straipsniai iš esmės yra identiški.

12 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimu 2000/597/EB (Euratomas) dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 253, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 200) Reglamento Nr. 1150/2000 10 straipsnio 1 dalyje numatyti 10 % buvo padidinti iki 25 %.

13 Šio sprendimo pirmoje konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„1999 m. kovo 24–25 d. Berlyne įvykusiame susitikime Europos Vadovų Taryba, *inter alia*, nusprendė, kad Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistema turėtų būti lygiateisė, aiški, rentabili, paprasta ir pagrįsta kriterijais, kurie geriausiai išreiškia kiekvienos valstybės narės galimybę įnešti savo įnašą.“

14 2003 m. sausio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 150/2003, sustabdančio importo muitus už kai kuriuos ginklus ir karinę įrangą (OL L 25, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 13 t., p. 15), priimto remiantis EB 26 straipsniu, penktoje konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Norint užtikrinti valstybių narių konfidencialios karinės informacijos apsaugą, būtina nustatyti konkrečią administracinę tvarką, pagal kurią taikomas atleidimas nuo muitų. Valstybės narės, kurios pajėgoms yra skirti ginklai ar karinė įranga, kompetentingos institucijos deklaracija, kuri taip pat gali atlikti Muitinės kodekso reikalavimus atitinkančios muitinės deklaracijos funkciją, yra tinkama šių sąlygų įvykdymo garantija. Deklaracija turėtų būti pateikiama kaip sertifikatas. Tikslinga nustatyti šių sertifikatų formą bei leisti pateikti deklaraciją naudojant duomenų apdorojimo technologijas.“

15 Šio reglamento 1 straipsnyje nurodyta:

„Šiuo reglamentu nustatomos sąlygos, kuriomis valstybių narių institucijų, atsakingų už karinę gynybą, ar jų vardu iš trečiųjų šalių importuojami tam tikri ginklai ir karinė įranga savarankiškai atleidžiami nuo importo muitų.“

16 Šio reglamento 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Nežiūrint į tai, kas pasakyta 1 dalyje, siekiant užtikrinti karinės informacijos konfidencialumą, pažymą ir importuojamas prekes galima pateikti kitoms institucijoms, kurias šiuo tikslu yra paskyrusi importo valstybė narė. Šiuo atveju pažymas išduodanti kompetentinga institucija kiekvienais metais iki sausio 31 d. ir liepos 31 d. išsiunčia savo valstybės narės muitinės institucijoms šių importo operacijų ataskaitos santrauką. Ataskaitoje pateikiama paskutinių 6 mėnesių, ėjusių prieš ataskaitos pateikimo mėnesį, duomenys. Ataskaitoje nurodomi pažymų numeriai ir išdavimo datos, importo data, taip pat pagal tas pažymas importuotų produktų bendroji vertė ir bendrasis svoris."

17 Reglamento Nr. 150/2003 8 straipsnyje numatyta, kad jis taikomas nuo 2003 m. sausio 1 dienos.

Ikiteisminė procedūra

18 Komisija pradėjo procedūrą prieš Italijos Respubliką, būtent 1985 m. liepos 25 d. priėmusi pagrįstą nuomonę, kurioje nurodė, kad pažeisti EB sutarties 28 straipsnis (po pakeitimo – EB 26 straipsnio) bei muitus reglamentuojantys Bendrijos teisės aktai, kiek tai susiję su įrangos, kuri nėra tik karinės paskirties, importu. Vėliau ši procedūra buvo sustabdyta.

19 Nesutarus dėl Tarybos (EEB) reglamento, sustabdančio importo muitus už kai kuriuos ginklus ir karinę įrangą (OL C 265, 1988, p. 9), pasiūlymo Komisija nusprendė atnaujinti

minėtą procedūrą. 2002 m. sausio 31 d. ji nusiuntė Italijos Respublikai oficialų pranešimą, nurodydama pateikti savo pastabas dėl EB 26 straipsnio ir muitus reglamentuojančių Bendrijos teisės aktų pažeidimo.

20 Tą pačią dieną Komisija Italijos Respublikai nusiuntė antrą oficialų pranešimą, konkrečiai susijusį su finansinėmis aptariamo pažeidimo pasekmėmis. Ji pareikalavo, kad ši valstybė narė nuo 1999 m. sausio 1 d. apskaičiuotų Bendrijai nesumokėtas nuosavų išteklių sumas už visus finansinius metus ir jas perduotų jai bei sumokėtų delspinigius, mokėtinus pagal Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnį.

21 Į šiuos du laiškus Italijos Respublika neatsakė.

22 Reglamentas Nr. 150/2003 įsigaliojo 2003 m. sausio 1 dieną.

23 2003 m. kovo 24 d. laišku Komisija pakartojo savo pradinį prašymą dėl importo iki 2003 m. sausio 1 d., nes laikotarpį po šios datos apima minėtas reglamentas. Į šį laišką Italijos Respublika taip pat neatsakė.

24 Todėl Komisija nusprendė 2003 m. liepos 11 d. laišku pateikti pagrįstą nuomonę, nurodydama Italijos Respublikai per du mėnesius nuo gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

25 Italijos Respublika 2004 m. vasario 26 d. laišku atsakė į pagrįstą nuomonę, kuriame ji rėmėsi EB 296 straipsnio 1 dalies b punktu iki 2002 m. gruodžio 31 d. taikomam

atleidimui nuo muitų pateisinti. Šiuo atžvilgiu ji pabrėžė, kad Reglamente Nr. 150/2003 pripažinta ne tik karinės paskirties įrangos importo svarba valstybių narių saugumo interesams, jo 2 straipsnio 2 dalyje numatant galimybę sustabdyti muitų taikymą tokiai įrangai.

26 Įvertinusi Italijos Respublikos taip pateiktą informaciją, Komisija, manydama, kad ši valstybė narė neatsižvelgė į pagrįstą nuomonę, pareiškė šį ieškinį.

27 2006 m. gegužės 5 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Danijos Karalystei, Graikijos Respublikai, Portugalijos Respublikai ir Suomijos Respublikai leista įstoti į bylą palaikyti Italijos Respublikos reikalavimus.

Dėl ieškinio

Dėl priimtinumo

28 Italijos Respublika tvirtina, jog pagrįstoje nuomonėje Komisija nereikalavo įrodyti, kiek tai susiję su įrangos, kuri nėra tik karinės paskirties, importo atleidimu nuo muitų, kad nedaromas neigiamas poveikis konkurencijos sąlygoms rinkoje, tačiau savo ieškinyje ji reikalauja tai įrodyti.

29 Vis dėlto reikia pripažinti, kad pagrįstoje nuomonėje ir ieškinyje Komisijos pateikti kaltinimai yra identiški. Komisijos teiginiu, jog nėra įrodymų, kad nedaromas neigiamas poveikis konkurencijai šio sprendimo ankstesniame punkte numatytų produktų

rinkoje, siekiama tik atmesti Italijos Respublikos pateisinimą, pagrįstą EB 296 straipsnio 1 dalies b punktu, todėl jis nėra naujas kaltinimas. Dėl to šios valstybės narės pateiktą prieštaravimą dėl priimtinumo reikia atmesti.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

30 Komisija tvirtina, kad atsisakydama mokėti atitinkamo importo muitus Italijos Respublika klaidingai rėmėsi EB 296 straipsniu, nes jų rinkimas nekelia grėsmės šios valstybės narės gyvybiniams saugumo interesams.

31 Komisija mano, kad priemonės, numatančios leidžiančias nukrypti nuostatas ar išimtis, pavyzdžiui, EB 296 straipsnis, turi būti aiškinamos siaurai. Todėl atitinkama valstybė narė, kuri tvirtina, jog šis straipsnis taikytinas, turi įrodyti, kad ji atitinka visas jame numatytas sąlygas, kai ketina nukrypti nuo Bendrijos muitinės kodekso 20 straipsnio, kuriame nurodytas EB 26 straipsnyje nustatytas bendrasis muitų rinkimo principas.

32 Todėl Komisija tvirtina, jog Italijos Respublika turi pateikti konkrečių ir išsamių įrodymų, kad šioje byloje aptariamo importo muitų rinkimas kelia grėsmę gyvybiniams šios valstybės narės saugumo interesams.

33 Iš tiesų priemonės, dėl kurių Bendrija praranda lėšas, mokėtinas jai kaip nuosavi ištekliai, kurios būtų skiriamos bendrai finansuoti karines išlaidas, bent jau papildomai jų nepateisinus, negali būti laikomos būtinomis gyvybiniams valstybių narių saugumo interesams apginti.

34 Komisija mano, kad Reglamentas Nr. 150/2003 taikomas nuo 2003 m. sausio 1 d. ir kad jis netaikomas atgaline data. Be to, šio reglamento teisinis pagrindas yra EB 26 straipsnis, reglamentuojantis muitų nustatymą, o ne EB 296 straipsnis, kuriuo net priėmus naujus teisės aktus nebūtų galima grįsti šiame reglamente numatyto muitų mokėjimo sustabdymo.

35 Taip pat, kalbant apie įrangą, kuri nėra tik karinės paskirties, EB 296 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta papildoma sąlyga tam, kad valstybė narė galėtų nukrypti nuo Sutartimi jai nustatytos pareigos, t. y. kad nacionalinė priemonė neturi daryti neigiamo poveikio konkurencijos sąlygoms bendrojoje rinkoje. Šioje byloje nebuvo pateikta įrodymų, galinčių patvirtinti, kad ši sąlyga įvykdyta.

36 Komisija šiuo atžvilgiu nurodo, jog dėl to, kad Italijos Respublika nesurenka aptariamų muitų, atsiranda nelygybė tarp valstybių narių joms darant atitinkamus įnašus į Bendrijos biudžetą. Iš tiesų dėl šios priežasties sumažėja įprasti Bendrijos nuosavi ištekliai, kuriuos galima kompensuoti tik padidinant vadinamuosius BNP (bendrojo nacionalinio produkto) išteklius, kurie paskirstomi tarp visų valstybių narių.

37 Dėl įrodymo, kad atleidimas nuo aptariamų muitų būtinas gyvybiniams atitinkamos valstybės narės saugumo interesams apginti, Italijos Respublika mano, kad jo nereikia pateikti, nes pats Bendrijos teisės aktų leidėjas pats pateikė šį įrodymą, priimdamas Reglamentą Nr. 150/2003.

38 Italijos Respublika ginčija Komisijos argumentą, kad pagal EB 26 straipsnį tik Taryba yra kompetentinga nuspręsti dėl galimo atleidimo nuo muitų už atitinkamas prekes ar jų mokėjimo sustabdymo ir kad todėl atleidimas nuo muitų, dėl kurio sprendimas priimtas nacionaliniu lygmeniu, yra neteisėtas nukrypimas nuo šios nuostatos.

39 Italijos Respublika tvirtina, kad priimdamas Reglamentą Nr. 150/2003 pats Bendrijos teisės aktų leidėjas nusprendė, jog atleidžiant nuo muitų galima geriau apginti gyvybinius valstybių narių saugumo interesus. Italijos Respublikos manymu, tai įrodo, kad EB 296 straipsnio 1 dalies b punkto sąlygos buvo įvykdytos, kiek tai susiję su vienašališkai jos taikomu atleidimu nuo muitų iki 2002 m. gruodžio 31 dienos.

40 Kadangi Reglamentu Nr. 150/2003 buvo pripažinta, kad tarp muitų nesurinkimo ir gyvybinių valstybių narių saugumo interesų apsaugos yra ryšys, Italijos Respublika nemato priežasčių, kodėl turi būti pateikti kiti renkant šiuos muitus kylančios grėsmės gyvybiniams jos saugumo interesams įrodymai.

41 Galiausiai Italijos Respublika papildomai nurodo, kad Komisijos prašymas pervesti nuosavus išteklius, kurie nebuvo sumokėti atleidus nuo šioje byloje aptariamų muitų, turi būti atmestas, bent jau kiek jis susijęs su laikotarpiu iki 2002 m. sausio 31 d. gauto papildomo oficialaus pranešimo. Ji tvirtina, kad atsižvelgiant į tai, kad Komisija nesiėmė veiksmų ilgu laikotarpiu nuo 1985 m. liepos 25 d. pagrįstos nuomonės paskelbimo iki papildomo 2002 m. sausio 31 d. oficialaus pranešimo išsiuntimo, ji galėjo manyti, kad ši institucija tariamai pritarė šiam atleidimui. Todėl, atsižvelgiant į teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principus, reikia apriboti pareigą grąžinti aptariamus nuosavus išteklius.

Teisingumo Teismo vertinimas

42 Bendrijos muitinės kodekse numatyta, kad muitai renkami už kariniams tikslams naudojamas prekes, kokios aptariamos šioje byloje, importuojamas iš trečiųjų šalių. Jokia muitus reglamentuojanti Bendrijos teisės aktų nuostata ginčijamo importo laikotarpiu, t. y. nuo 1998 m. sausio 1 d. iki 2002 m. gruodžio 31 d., nenumatė specialaus tokių produktų importo atleidimo nuo muitų. Todėl šiuo laikotarpiu nėra aiškiai atleista nuo pareigos pervesti kompetentingoms valdžios institucijoms mokėtinus muitus, prireikus priskaičiavus delspinigius.

43 Be to, iš aplinkybės, jog priimtas Reglamentas Nr. 150/2003, kuriame numatyta nuo 2003 m. sausio 1 d. nutraukti muitų mokėjimą už kai kuriuos ginklus ir karinę įrangą, galima daryti išvadą, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas darė prielaidą, jog iki šios datos pareiga mokėti minėtus muitus egzistavo.

44 Italijos Respublika niekuomet neneigė, kad aptariamu laikotarpiu buvo vykdomas ginčijamas importas. Ji tik ginčija Bendrijos teisę į aptariamus nuosavus išteklius, nurodydama, kad pagal EB 296 straipsnį pareiga mokėti muitus už iš trečiųjų šalių importuojamą karinę įrangą padarytų didelę žalą jos gyvybiniams saugumo interesams.

45 Pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, nors valstybės narės turi teisę imtis vidaus ir išorės saugumui būtinų priemonių, tai nereiškia, kad tokioms priemonėms visiškai netaikoma Bendrijos teisė (žr. 1999 m. spalio 26 d. Sprendimo *Sirdar*, C-273/97, Rink. p. I-7403, 15 punktą ir 2000 m. sausio 11 d. Sprendimo *Kreil*, C-285/98, Rink. p. I-69, 15 punktą). Kaip Teisingumo Teismas jau yra konstatavęs, būtent EB 30, 39, 46, 58, 64, 296 ir 297 straipsniuose, reglamentuojančiuose išskirtinius ir aiškiai apibrėžtus

atvejus, numatytos aiškios leidžiančios nukrypti nuostatos, taikytinos esant visuomenės saugumui galinčioms pakenkti aplinkybėms. Iš to negalima daryti išvados, kad Sutartyje įtvirtinta bendra išimtis, pagal kurią visos visuomenės saugumui užtikrinti skirtos priemonės nepatenka į Bendrijos teisės taikymo sritį. Tokios išimties pripažinimas, neatsižvelgiant į Sutartyje nustatytas konkrečias sąlygas, gali susilpninti privalomą Bendrijos teisės pobūdį ir jos vienodą taikymą (žr. 2003 m. kovo 11 d. Sprendimo *Dory*, C-186/01, Rink. p. I-2479, 31 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

46 Be to, EB 296 ir 297 straipsniuose nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos, kaip numatyta nusistovėjusioje teismo praktikoje dėl leidžiančių nukrypti nuo pagrindinių laisvių nuostatų (žr., be kita ko, 2006 m. sausio 31 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-503/03, Rink. p. I-1097, 45 punktą; 2007 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-490/04, Rink. p. I-6095, 86 punktą ir 2008 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-141/07, Rink. p. I-6935, 50 punktą), turi būti aiškinamos siaurai.

47 Konkrečiau kalbant apie EB 296 straipsnį, reikia pažymėti, kad nors šiame straipsnyje nurodytos priemonės, kurias valstybė narė gali laikyti būtinomis apsaugoti jos gyvybinius saugumo interesus, arba informacija, kurios atskleidimas, jos manymu, prieštarautų šiems interesams, jis negali būti aiškinamas kaip suteikiantis valstybėms narėms teisę nukrypti nuo Sutarties nuostatų vien remiantis minėtais interesais.

48 Be to, pridėtinės vertės mokesčio srityje Teisingumo Teismas 1999 m. rugsėjo 16 d. Sprendime *Komisija prieš Ispaniją* (C-414/97, Rink. p. I-5585) konstatavo įsipareigojimų neįvykdymą, nes Ispanijos Karalystė neįrodė, kad ginklų, amunicijos ir išimtinai

karinės įrangos importo ir įsigijimo atleidimas nuo šio Ispanijos teisėje numatyto mokesčio pateisinamas pagal EB 296 straipsnio 1 dalies b punktą būtinybe apsaugoti šios valstybės narės gyvybinius saugumo interesus.

49 Todėl valstybė narė, nurodanti, jog taikytinas EB 296 straipsnis, turi įrodyti būtinybę pasinaudoti šia leidžiančia nukrypti nuostata, siekiant apginti gyvybinius jos saugumo interesus.

50 Atsižvelgiant į šiuos argumentus, negalima sutikti, jog valstybė narė remtųsi tuo, kad karinė įranga pabrangsta dėl tokios įrangos importo iš trečiųjų šalių apmokestinimo muitais, siekdama išvengti pagal Bendrijos biudžeto finansinio solidarumo principą tenkančių pareigų kitų valstybių narių, kurios renka ir moka tokio importo muitus, sąskaita.

51 Dėl argumento, kad Bendrijos muitinės procedūros negali užtikrinti Italijos Respublikos saugumo, atsižvelgiant į susitarimuose, sudarytuose su eksportuojančiomis valstybėmis, esančius konfidencialumo reikalavimus, reikia pabrėžti, kaip teisingai nurodė Komisija, kad taikant muitinės režimą įsitraukia Bendrijos ir nacionaliniai pareigūnai, kurie prireikus turi laikytis konfidencialumo pareigos, saugančios gyvybinius valstybių narių saugumo interesus, kai nagrinėjama slapta informacija.

52 Be to, deklaracijos, kurias valstybės narės periodiškai turi užpildyti ir nusiųsti Komisijai, nėra tokios išsamios, kad galėtų padaryti žalos šių valstybių interesams saugumo ir konfidencialumo srityje.

53 Šiomis aplinkybėmis, vadovaujantis EB 10 straipsniu, nustatančiu valstybėms narėms pareigą padėti Komisijai įgyvendinti užduotį užtikrinti, kad būtų laikomasi Sutarties, jos turi pateikti šiai institucijai dokumentus, būtinus patikrinti, ar Bendrijos nuosavi ištekliai perduoti tinkamai. Vis dėlto tokia pareiga nedaro kliūčių, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 168 punkte, valstybėms narėms atskirais atvejais ir išimties tvarka, remiantis EB 296 straipsniu, riboti perduodamą informaciją nusiunčiant kai kurias dokumento dalis arba visiškai atsisakyti ją suteikti.

54 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, Italijos Respublika neįrodė, kad yra įvykdytos EB 296 straipsniui taikyti būtinos sąlygos.

55 Nurodyti argumentai, susiję su EB 296 straipsnio netaikymu karinės įrangos importo srityje, juo labiau taikytini dvejopos (civilinės ir karinės) įrangos importui, neatsižvelgiant į tai, ar ji buvo importuojama išimtinai kariniams (ar ne tik) tikslams.

56 Kalbant apie Italijos Respublikos prašymą apriboti šio sprendimo pasekmes, kiek tai susiję su pareiga pervesti nuosavus išteklius, kurių mokėjimo buvo išvengta atleidus nuo šioje byloje aptariamų muitų, reikia atmesti šį prašymą bent jau kiek jis susijęs su laikotarpiu iki papildomos 2002 m. sausio 31 d. pagrįstos nuomonės gavimo ir reikia nurodyti, kad šis prašymas yra pagrįstas tariamais teisėtais lūkesčiais, kuriuos šiai

valstybei narei sukėlė užsitęsęs Komisijos neveiklumas bei Reglamento Nr. 150/2003 priėmimas.

57 Šiuo atžvilgiu primintina, kad Teisingumo Teismas tik išimtiniais atvejais, taikydamas bendrąjį teisinio saugumo principą, kuris yra Bendrijos teisinės sistemos dalis, gali apriboti visų suinteresuotųjų asmenų galimybę remtis jo išaiškinta norma ginčijant sąžiningai sukurtus teisinius santykius (žr., be kita ko, 2000 m. gegužės 23 d. Sprendimo *Buchner ir kt.*, C-104/98, Rink. p. I-3625, 39 punktą).

58 Iš tiesų Teisingumo Teismas taip nusprendžia tik esant ypatingoms aplinkybėms, kai kyla rizika, kad atsiras sunkių ekonominių pasekmių būtent dėl gausių sąžiningai sukurtų teisinių santykių, atsiradusių remiantis teisės aktu, laikytu galiojančiu teisėtai, ir paaiškėjus, jog asmenys ir nacionalinės valdžios institucijos buvo skatinamos elgtis Bendrijos teisės aktų neatitinkančiu būdu dėl objektyvaus ir reikšmingo netikrumo dėl Bendrijos nuostatų reikšmės, prie kurio galėjo prisidėti ir kitų valstybių narių ar Komisijos elgesys (2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Jungtinę Karalystę*, C-359/97, Rink. p. I-6355, 91 punktas).

59 Net darant prielaidą, kad sprendimai, priimti remiantis EB 226 straipsniu, turi tokį patį poveikį kaip priimtieji EB 234 straipsnio pagrindu ir todėl dėl teisinio saugumo sumetimų išimtiniu atveju gali būti ribojamos jų pasekmės laiko atžvilgiu (žr. 2007 m. birželio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-178/05, Rink. p. I-4185, 67 punktą; 2009 m. vasario 12 d. Sprendimo *Komisija prieš Lenkiją*, C-475/07, 61 punktą bei 2009 m. kovo 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-559/07, 78 punktą), vis dėlto reikia pripažinti, kad šioje byloje Komisija jokioje procedūros stadijoje neatsisakė savo

principinės pozicijos. Iš tiesų savo pareiškime, pateiktame vykstant deryboms dėl Reglamento Nr. 150/2003, ji išreiškė tvirtą valią nekeisti pozicijos dėl muitų, kurie turėjo būti sumokėti už laikotarpį iki jo įsigaliojimo, rinkimo ir pasiliko teisę imtis reikiamų priemonių šiuo atžvilgiu.

60 Todėl Italijos Respublikos prašymą apriboti sprendimo pasekmes laiko atžvilgiu reikia atmesti.

61 Iš to, kas pasakyta, matyti, kad atleidusi nuo muitų civilinės ir karinės paskirties įrangos importą 1999 m. sausio 1 d.–2002 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu ir atsisakiusi apskaičiuoti, nustatyti ir perduoti Komisijai dėl šio atleidimo nesurinktus nuosavus išteklius bei sumokėti delspinigius už Komisijai per nustatytą terminą neperduotus šiuos nuosavus išteklius, Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, pirma, pagal EB 26 straipsnį, Bendrijos muitinės kodekso 20 straipsnį ir atitinkamai kylančių pagal Bendrąjį muitų tarifą ir, antra, pagal Reglamento Nr. 1552/89 2, 9, 10 ir 17 straipsnius ir pagal tuos pačius Reglamento Nr. 1150/2000 straipsnius.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

62 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį kiekviena pralaimėjusi šalis padengia bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Komisija reikalavo

priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Italijos Respublika pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

63 Vadovaujantis to paties straipsnio 4 dalies pirmąja pastraipa, Danijos Karalystė, Graikijos Respublika, Portugalijos Respublika ir Suomijos Respublika, įstojusios į bylą šalys, pačios padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. Atleidusi nuo muitų civilinės ir karinės paskirties įrangos importą 1999 m. sausio 1 d.–2002 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu ir atsisakiusi apskaičiuoti, nustatyti ir perduoti Europos Bendrijų Komisijai dėl šio atleidimo nesurinktus nuosavus išteklius bei sumokėti delspinigius už Europos Bendrijų Komisijai per nustatytus terminus neperduotus šiuos nuosavus išteklius, Italijos Respublika neįvykdė įsipareigojimų, pirma, pagal EB 26 straipsnį, 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 20 straipsnį ir atitinkamai kylančių pagal Bendrąjį muitų tarifą ir, antra, pagal 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1552/89, įgyvendinančio Sprendimą 88/376/EEB (Euratomas) dėl Bendrijos nuosavų išteklių sistemos, iš dalies pakeisto 1996 m. liepos 8 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1355/96, 2, 9, 10 straipsnius ir 17 straipsnio 1 dalį ir pagal tuos pačius 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinančio Sprendimą 94/728/EB (Euratomas) dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos, straipsnius.

2. Italijos Respublika padengia bylinėjimosi išlaidas.

3. Danijos Karalystė, Graikijos Respublika, Portugalijos Respublika ir Suomijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.